

Spoštovane bralke, spoštovani bralci,

v uvodniku prejšnje številke revije Uporabna informatika sem tarnal nad premalo pomembno in odmevno vlogo informatike ter nad kronično neodgovornostjo, da ne rečem ignoranco menedžerjev do uporabe poslovne informatike v slovenskih organizacijah. Pa se je medtem kot po naključju "zgodila informatika" v NLB v vsem svojem "blišču". Ne vem, ali je to, kar se je zgodilo, položaju poslovne informatike in poslovnih rešitev v prid ali ne, vsekakor pa je odmevno in razpoznavno ter vredno nekaj dodatne obravnave.

Projekti, kot je ta v NLB, pri nas žal niso tako redki. Nekateri drugi, manj znani ali zamolčani projekti neuspešne informatizacije poslovanja imajo s poslovnega vidika za naše organizacije še dosti bolj neugodne posledice. Če odmislimo in izključimo koruptivne namene, pristanemo največkrat na neustreznem angažiranju ali nesposobnosti odločevalcev. Zavedam se, da je beseda nesposobnost težka in za tistega, na katerega jo naslavljam, lahko zelo boleča. Brez slabih namenov bom poskusil v nadaljevanju pojasniti specifiko nesposobnosti tistih, ki se pri nas odločajo o informatizaciji na strateški ravni. V večini primerov so tako menedžerji kot vodilni informatiki obremenjeni s predpostavko, da pri nas ni na voljo dovolj tehnoloških in vsebinskih znanj, spretnosti in rešitev, potrebnih za uspešno informacijsko podporo poslovanju. Takšno razmišljanje se nadaljuje s prepričanjem z nič manj pogubnimi posledicami, da bomo zgolj s tehnološko rešitvijo, brez lastnega angažiranja, opravili prenos znanja in najboljše svetovne prakse ter na ta način neboleče izpeljali tudi prenovu poslovanja. Z "grdimi" vsebinskimi in kadrovskimi problemi, kot so ureditev podatkov in postopkov, uvajanje sprememb, izobraževanje in motiviranje kadrov ter organizacijske prilagoditve, se seveda ne bi ukvarjali.

Teza, da tega sami ne znamo oz. da nimamo "nekih specifičnih" znanj je pri nas širše prisotna predvsem pri menedžerjih, žal pa tudi pri informatikih. Združenje za informatiko in telekomunikacije (ZIT) pri Gospodarski zbornici Slovenije kot nekakšen predstavnik stroke je lep primer takšnega obnašanja, nekateri bi rekli slovenske majhnosti. Raziskavo stanja našega trga IT je ZIT zaupalo tuji analitski firmi, ki "ima metodologijo in znanje in v tem delu Evrope edina lahko ponudi tako storitev". Nič nimam proti tujemu znanju in storitvam, me pa žalosti utemeljitev predstavnika ZIT o edinem možnem izvajalcu: "Doslej je bilo veliko tehnoloških študij, modrih knjig, a avtorji niso vključili glavnih akterjev na trgu. Poleg tega so bili slabi analitični procesi, analiza mora biti neodvisna ... " (citirano po: Raziskava: kje sploh je naš IT trg; Delo, 11. avgusta 2003). Presodite, ali te trditve držijo; sam menim, da ne.

Saj gre samo za deset milijonov tolarjev, boste rekli. Zato se vrnimo k razvpitemu in neprimerno "dražjemu" projektu informatike v NLB. Za nameček so najeli še svetovno priznana in primerno drago revizijsko firmo, ki preverja delovanje programske opreme oz. primernost uvedenih rešitev. Upam si staviti, da bo ugotovitev revizije, da gre za uveljavljeno in tehnološko korektno delujočo celovito programsko rešitev. Zajec namreč tiči v drugem grmu. NLB ni edina banka, ki je morala (končno) ob prehodu na transakcijske račune urediti podatke o svojih komitentih. Ni se zavedala obsežnosti problematike urejanja podatkov, ki bi jo morala reševati sproti in dosledno, zanašala se je na tehnološko rešitev, ki pri tem seveda ne more pomagati. Nekaterne banke so to "čiščenje in konsolidacijo" podatkov opravile že prej, druge, manjše, so to "šlamastiko" odpravile v roku in brez posebnega vznemirjanja javnosti. Tiste, ki so rešitve razvile in uvedle same, so bile pri tem uspešnejše.

V primeru NLB odločitev o revidiranju informacijske rešitve po mojem prepričanju lastnikom ne prinaša neposredne koristi. Mogoče bo posredno nakazala potrebo po "revidiranju" menedžmenta in vodstva informatike, pa tudi nadzornega sveta, ki so v vseh zadnjih letih tolerirali stanje, da naša njavečja banka ni bila sposobna razpoznati števila in enolično identificirati vseh svojih komitentov. Zgodba bo koristna, če se bodo lastniki, menedžerji in informatiki iz tega primera kaj naučili, predvsem ustrežnejše vrednotiti možnosti in pomen poslovne informatike ter potrebo po tesnem in neposrednem sodelovanju na takšnih projektih.

Andrej Kovačič